

Opmerkingen betreffende de bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot het Nationaal Hervormings- programma van België

**Uitgebracht door de Raad van Bestuur van
26 april 2017**

Aanvrager	Minister-president Rudi Vervoort
Aanvraag ontvangen op	3 april 2017
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën (uitgebreid tot alle leden)
Aanvraag behandeld op	21 april 2017
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur van	26 april 2017
Advies bekrachtigd door de Plenaire zitting op	18 mei 2017

1. Aanhangigmaking

Het Nationaal Hervormingsprogramma past in het kader van de strategie « Europa 2020 » en gaat in op de specifieke aanbevelingen die door de Europese Raad aan België zijn gedaan, met oog voor een « intelligente, duurzame en inclusieve » economische groei. Het Nationaal Hervormingsprogramma wordt namelijk gezien als het belangrijkste instrument voor de evaluatie en opvolging van het nationale luik van de strategie « Europa 2020 ».

In het kader van het Europees Semester moeten de Lidstaten in de loop van de maanden april of mei hun Nationaal Programma indienen.

Er is aan de Raad gevraagd om zijn opmerkingen te formuleren over het ontwerp van Brusselse bijdrage tot het Belgisch Nationaal Hervormingsprogramma voor het jaar 2017.

2. Context

Overeenkomstig het Europees Semester voor de coördinatie van het economisch beleid moet België - net als alle Lidstaten - zijn Nationaal Hervormingsprogramma voorstellen. Dit Programma moet er in de eerste plaats voor zorgen dat de doelstellingen van de Strategie 2020 worden verwezenlijkt. Ook moet het antwoorden op de drie aanbevelingen die door de Europese Raad¹ zijn gedaan, namelijk :

1. *« een jaarlijkse begrotingsaanpassing van minstens 0,6 % van het BBP in de richting van het budgettaire doel op middellange termijn; het aanwenden van uitzonderlijke inkomsten voor de verlaging van de openbare schuldratio; een uitvoerbare verdeling overeenkomen van de budgettaire objectieven over alle bestuurlijke niveaus; een vereenvoudiging van het fiscale systeem en het wegwerken van fiscale uitgaven die de resultaten vertekenen;*
2. *De voorgenomen herziening doorvoeren van de « wet van 1996 » met betrekking tot het concurrentievermogen en de werkgelegenheid in overleg met de sociale partners. Ervoor zorgen dat lonen gelijke tred kunnen houden met de productiviteit. Zorgen voor een doeltreffend activeringsbeleid voor de arbeidsmarkt. Verder werk maken van hervormingen op het gebied van onderwijs en beroepsopleiding en voorzien in opleidingsondersteuning, met name voor personen met een migratieachtergrond;*
3. *Verbeteren van de capaciteit om te innoveren, met name door het bevorderen van investeringen in op kennis gebaseerd kapitaal. Vergroten van de concurrentie in de sector van de zakelijke dienstverlening en de detailhandelssector door het afschaffen van onnodige operationele restricties en vestigingsbeperkingen. Verhelpen van tekortkomingen op het gebied van investeringen in vervoersinfrastructuur en energieopwekkingscapaciteit. »*

In dit kader, en op basis van zijn talrijke bijdragen over materies die structuur geven aan de economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het sociaal weefsel een nieuwe dynamiek geven, brengt **de Raad** zijn opmerkingen over het Nationaal Hervormingsprogramma voor het jaar 2017 uit.

---

¹ Aanbeveling van de Raad betreffende het Belgisch Nationaal Programma voor 2016 en houdende advies van de Raad over het Stabiliteitsprogramma voor België voor 2016 – COM (2016) 322.

De Raad formuleert zijn opmerkingen op basis van zijn adviezen die betrekking hebben op het « Opleidingsplan 2020 », de Small Business Act, het Gewestelijk Innovatieplan, het ontwerp van Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling, of nog, de materies die in het kader van de zesde Staathervorming zijn geregionaliseerd.

3. Opmerkingen

3.1. Algemene beschouwingen

De Raad verheugt zich over zijn raadpleging door de Brusselse regering, een maatregel die voortaan verankerd is in het proces voor de opstelling van de bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot het Belgisch Nationaal hervormingsplan. De thema's in dit programma hebben betrekking op strategische werven die de Raad regelmatig en op grondige wijze behandelt. Dat gebeurt met name in het kader van de gedeelde prioriteiten van de Strategie 2025 die betrekking hebben op de materies die door de Zesde Staathervorming zijn geregionaliseerd, de implementering van de Jongerenwaarborg, de versterking van het gekruist beleid werkgelegenheid-opleiding, enerzijds, en van de beroepsopleiding, anderzijds, en - tot slot - de bevordering van duurzame en kwaliteitsvolle werkgelegenheid.

De Raad wenst tevens te verduidelijken dat hij de gewestelijke fiscaliteit, die in het Nationaal Hervormingsprogramma is opgenomen, als een van zijn grote prioriteiten beschouwt omwille van de impact ervan op de economische aantrekkingskracht en het vermogen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om aan de noden van zijn bewoners te voldoen.

3.2. Bijzondere beschouwingen

3.2.1. Opleiding en werkgelegenheid

3.2.1.1. Sectorale facilitator

De Raad stelt voor om op bladzijde 13 de andere activiteiten van de sectorale facilitator toe te voegen, waaronder de organisatie van sectorale rondetafelgesprekken in samenwerking met de andere leden van het Consortium (Werkgelegenheidsobservatorium, studiedienst van Bruxelles Formation, studiedienst VDAB Brussel, Instance Bassin EFE Bruxelles en BANSPA/Tracé), de organisatie van de permanente opvolging van de sectorale kaderakkoorden en van de operationele acties in dit kader, evenals zijn communicatie naar alle actoren toe.

3.2.1.2. *De doeltreffendheid van het activeringsbeleid van de arbeidsmarkt waarborgen*

De Raad vraagt om de eerste zin van dit deel als volgt te wijzigen : « In 2015 hebben de Brusselse Regering en sociale partners de Strategie 2025 aangenomen ».

3.2.1.3. *Maatregelen voor doelgroepen*

De Raad stelt voor om de laatste zin van de tweede paragraaf op bladzijde 15 als volgt te vervolledigen: « *De overgang naar de nieuwe voorziening « oudere werknemers » zal in verschillende opeenvolgende fasen gebeuren, waardoor men kan vermijden dat sommige ondernemingen, waarvan de loonmassa plots zou toenemen, in moeilijkheden zouden komen* ».

3.2.1.4. Nieuwe maatregelen in het kader van de Jongerenwaarborg

De Raad heeft een werkgroep geleid over het vraagstuk van de stages en de opleidingen in ondernemingen. Deze werkzaamheden hebben geleid tot een nota met strategische oriëntaties die de aanbevelingen bevat voor een toename van het volume en de kwaliteit. Hieruit moet nog een hervorming van de voorzieningen inzake stages en opleidingen in ondernemingen voortvloeien. Dat moet gebeuren op initiatief van de Regering en in samenwerking met de Raad, in het kader van de gedeelde prioriteiten.

De Raad stelt zich bovendien vragen bij de karige informatie die wordt verstrekt over de strategie ter ontwikkeling van het alternerend leren te Brussel. Aan dit vraagstuk werd nochtans een werkgroep van de operationele taskforce Werkgelegenheid-Opleiding-Onderwijs-Ondernemingen gewijd.

Wat betreft het inschakelingscontract, dat sedert juli 2016 in voege is, herinnert **de Raad** eraan dat deze voorziening zich nog steeds in zijn pilootfase van een jaar bevindt. Zoals overeengekomen, wenst hij deze voorziening aan het einde van deze fase aan een evaluatie te kunnen onderwerpen, en wil hij met name oordelen over de relevantie van de uitbreiding ervan tot de handelssector.

De Raad herhaalt dat er in de nota aan de Regering van januari 2016 wordt benadrukt dat « vervolgens en op basis van de evaluatie kan, in voorkomend geval, worden overwogen het inschakelingscontract uit te breiden naar een breder doelpubliek, met name de jongeren onder de 30 jaar. Dit zal moeten gebeuren in het kader van een algemene denkoefening over de herziening van de doelgroepen (jongeren in het bijzonder) en de verschillende bestaande maatregelen met het oog op vereenvoudiging en rationalisering.

Het kan ook gebeuren dat de maatregel uitbreiding vindt naar de private sector. Indien dit het geval is, zal dit echter niet kunnen gebeuren binnen het juridisch kader van de GECO's. Vandaar dat dit eerder binnen het kader van de algemene ordonnantie voor Doelgroepen zal vallen ».

3.2.1.5. De inschakeling van personen uit de immigratie op de arbeidsmarkt verzekeren

Het actieplan van de Regering inzake diversiteit en discriminatiebestrijding omvat 10 maatregelen die in 3 interventieassen zijn opgesplitst. **De Raad** beschouwt de huidige bijdrage tot het NHP als fragmentair omdat deze slechts één enkele as vermeldt. Omwille van de coherentie en de zichtbaarheid van de verschillende maatregelen en belangrijke werven die lopend zijn of eraan zitten te komen, wenst **de Raad** dat de 3 assen van het actieplan van de Regering worden vermeld : 1) positieve acties inzake werkgelegenheid, 2) acties ter bevordering van de diversiteit, en 3) acties ter bestrijding van discriminatie bij aanwerving.

3.2.1.6. Invoering van een opleiding voor toekomstige tweetalige leerkrachten in het Brussels Gewest

Op bladzijde 29 verheugt **de Raad** zich over dit pilootproject. Ook herinnert hij aan het belang van een doelgerichte en specifieke benadering van het onderwijs door de beide Gemeenschappen.

3.2.1.7. *Bestrijding van sociale dumping*

De Raad verbaast zich erover dat de werkzaamheden van de werkgroep Bestrijding van sociale dumping niet worden vermeld. Hij stelt voor dat het NHP hiernaar uitdrukkelijk zou verwijzen, evenals naar het gewestelijk plan met zeven concrete maatregelen ter omkadering van overheidsopdrachten.

3.2.2. *Fiscaliteit*

Na zijn strategische oriëntaties kenbaar te hebben gemaakt wat betreft de eerste maatregelen die in het kader van de fiscale hervorming op gewestelijke schaal waren aangenomen, heeft **de Raad** zich in zijn advies, dat op 15 september 2016 werd aangenomen, over het tweede luik van de fiscale hervorming uitgesproken. Dit luik omvat een geheel van maatregelen die hefboven vormen die bijdragen tot de aantrekkelijkheid van het Gewest.

Het tweede luik van deze hervorming onderzoekt zeven voorzieningen. Volgens de Regering betreft het een hervorming die van bijzonder veel ambitie getuigt.

De Raad heeft deze fiscale voorzieningen onderzocht om bij te dragen tot een coherent en aantrekkelijk fiscaal beleid dat zowel aan de budgettaire realiteit als aan de noden en uitdagingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aangepast is.

De Raad stelt vast dat het BHG de investeringen voor de tunnels en de uitgaven voor de transformatie en uitbreiding van het metronetwerk niet in de begroting opneemt. Hoewel deze maatregel begrijpelijk is omwille van de ESR-normen (waarbij investeringsuitgaven van overheden in één maal en volledig over een boekjaar moeten worden verrekend. Op die manier drukken dergelijke investeringen op het resultaat) wordt er op deze manier een verdoken schuld gecreëerd, terwijl men een begroting in evenwicht neerlegt.

3.2.2.1. *Abattement op de registratierechten*

De Regering heeft voorzien om de afschaffing van de woonbonus te compenseren door een stijging van het abattement op de registratierechten (tot € 175.000), met uitsluiting van woningen waarvan de belastbare basis voor de berekening van de registratierechten € 500.000 of meer bedraagt.

Ook al onderschrijft **de Raad** de initiële doelstelling van de Regering om een aantrekkelijke, meer eenvoudige en beter leesbare fiscaliteit in te voeren die beter aan de sociaaleconomische situatie van het Gewest aangepast is, toch blijft hij gekant tegen de afschaffing van de woonbonus.

De Raad « vreest dat de afschaffing van de fiscale aftrekbaarheid voor hypothecaire leningen leidt tot een grotere druk op de bouw van nieuwe woningen, die noch het abattement noch de kortingen voor renovatie genieten die worden toegekend onder de vorm van belastingkortingen of premies. Hij voert aan dat het onevenwicht tussen het aanbod en de vraag op de vastgoedmarkt kan leiden tot een stijging van de woningprijzen ».

3.2.2.2. *Successie- en schenkingsrechten*

De Raad verheugt zich over het voornemen van de Regering tot een harmonisering en uniformering van de huidige regels inzake successie en schenkingsrechten, evenals tot een vereenvoudiging van het fiscaal stelsel voor de overdracht van KMO. In deze context werden belangrijke wijzigingen aangebracht aan het Wetboek der successierechten.

Bewust van het belang van de KMO voor het economisch weefsel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is **de Raad** voorstander van de fiscale maatregelen die de overdracht van ondernemingen en vennootschappen aanmoedigen die door de Regering zijn uitgewerkt. De verlaging van de successie- en schenkingsrechten en de vereenvoudiging van het fiscaal stelsel inzake de overdracht van KMO draagt volgens **de Raad** bij tot het behoud en de continuïteit van familiale entiteiten.

3.2.2.3. *Belasting op de bank- en financiële instellingen en op geldautomaten*

De Raad is van oordeel dat de invoering van zo'n belasting een negatieve impact kan uitoefenen op de handel. De terbeschikkingstelling van geldautomaten is immers belangrijk voor klanten en handelaars.

3.2.2.4. *Gewestelijke opcentiemen op de personenbelasting*

De Raad keurt de invoering goed van een mechanisme dat zorgt voor een verschuiving van een gedeelte van de fiscale last op de inkomsten uit arbeid naar de inkomsten uit vastgoed.

De Raad is van oordeel dat dit mechanisme zal bijdragen tot een grotere koopkracht van de Brusselse huishoudens.

3.2.2.5. *Verhoging van de onroerende voorheffing*

De Raad wijst erop dat dit premiemechanisme voor eigenaars-bewoners gecreëerd werd om de negatieve effecten van de verhoogde onroerende voorheffing te neutraliseren.

Wat betreft de onroerende voorheffing, is **de Raad** van oordeel dat de berekeningsbasis onbillijk is. Om aan deze situatie te verhelpen, « vraagt hij dan ook met aandring aan de Regering om het aangekondigde beleid uit te voeren. Dit beleid zou niet onder de vorm van een kadastrale perequatie tot uiting moeten komen maar doorheen een geleidelijke coherentie van de kadastrale inkomens van de gebouwen, die in het Gewest zijn gelegen, en wel in nauw verband met de realiteit van de wijken ».

Tevens benadrukt **de Raad** dat de verhoging van de onroerende voorheffing een negatieve impact op de economische aantrekkingskracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal hebben. « **De Raad** meent dat de afschaffing van de fiscale aftrekbaarheid voor hypothecaire leningen (woonbonus) een ongunstig effect zal hebben op de sector van het bouwwezen, die zo belangrijk is voor de Brusselse economie. De toepassing van deze maatregel zal immers leiden tot een discriminatie tussen nieuwe en bestaande huisvesting, waardoor de bouw van nieuwe woningen zal worden ontmoedigd. Dus pleit **de Raad** ervoor dat de gewestelijke overheden een deel van de BTW-kosten op de aankoop van een nieuw goed ten laste zouden nemen, om zo het negatief effect van deze maatregel te compenseren ».

Anderzijds « benadrukt **de Raad** de vermoedelijke impact van de toekomstige verhoging van de onroerende voorheffing op de huurprijzen, waarmee in de beraadslaging rond deze maatregel onvoldoende rekening wordt gehouden. In dat opzicht wenst hij dat er operationele tools worden ontwikkeld, die ertoe strekken om uitwassen op het vlak van huurprijzen te voorkomen ».

3.2.3. Mobiliteit

Op bladzijde 23 stelt **de Raad** vast dat er is aangegeven dat men tegen 2020 de aanleg van 8.000 P&R parkeerplaatsen plant. Het gewestelijk parkeerbeleidsplan voorziet dan weer een doelstelling van 10.000 parkeerplaatsen. Bijgevolg heeft **de Raad** vragen bij dit verschil en vraagt hij zich af waar de 2.000 plaatsen naartoe zijn gegaan.

Tevens vestigt **de Raad** de aandacht op het feit dat er in het GPDO is voorzien, teneinde de doelstellingen inzake vermindering van de verkeersdruk te ondersteunen, om in 2040 in het Brussels Gewest 25.000 P&R plaatsen en hetzelfde aantal in de hoofdstedelijke ruimte aan te leggen.

Op bladzijde 23 is er sprake van een investeringsplan betreffende de tunnels, dat betrekking heeft op een duur van 15 jaar. Welnu, het investeringsplan heeft in werkelijkheid betrekking op 10 jaar. Het GPDO bevestigt trouwens deze duur. Bovendien voorziet het GPDO om over te gaan tot een evaluatie van het al dan niet gewenste karakter van het behoud van elke Brusselse tunnel vanaf 2025.

Volgens **de Raad** zouden in dit punt eveneens de volgende elementen betreffende de investeringen in de vervoersinfrastructuur aan bod moeten komen. Het betreft immers middelen die nodig zijn om de verzadiging door het autoverkeer te bestrijden :

- het GEN ;
- de slimme kilometerheffing voor alle voertuigen (licht en zwaar) ;
- de bevordering van carpooling en autodelen.

De Raad is bovendien van oordeel dat het nuttig zou kunnen zijn om te preciseren dat er momenteel een nieuw gewestelijk mobiliteitsplan wordt opgesteld.

3.2.4. Leefmilieu

3.2.4.1. Energie / klimaat

Op bladzijde 30 is **de Raad** voorstander van de investeringen in duurzame projecten die een overstap naar een koolstofarme samenleving ondersteunen (mobiliteit en openbaar vervoer, hernieuwbare energiebronnen...).

De Raad wijst op de noodzaak van een harmonisering van de maatregelen ter beperking van de uitstoot van broeikasgassen. Omwille van zijn geografische realiteit moet het Brussels Hoofdstedelijk Gewest namelijk rekening houden met de realiteit van de actoren die in de verschillende entiteiten van het land actief zijn. Hij onderstreept tevens het belang van een interregionale coherentie. Er moet immers rekening worden gehouden met de acties die in andere plannen zijn voorzien, evenals met de wetteksten die tijdens vorige legislaturen werden aangenomen. Hij dringt daarom aan op de noodzaak van een coherentie van de verschillende plannen teneinde de leesbaarheid van de geplande acties te verzekeren.

De Raad wijst op de noodzaak van de uitvoering van een kosten/batenanalyse, met inbegrip van de externe aspecten, vooraleer men in deze materie maatregelen treft.

In het kader van een beleid tot bevordering van het gebruik van fotonvoltaïsche cellen vraagt **de Raad** om erover te waken dat een rechtstreekse impact op de energieprijzen wordt vermeden/beperkt. Hij wijst in dit verband op zijn bezorgdheid voor het behoud van energiekosten op een draaglijk niveau.

3.2.4.2. Circulaire economie / afvalbeheer

Wat betreft bladzijde 32, stelt **de Raad** voor om de bewoordingen « het ongesorteerde afval » te vervangen door het woord « restafval ». Deze laatste formulering stemt beter overeen met de realiteit van de huishoudens die - vooraleer hun afval in de witte zakken te deponeren - tot een selectie van hun afval moeten overgaan (papier, PMC, gevaarlijk afval, soms organisch afval, ...).

3.2.5. Cohesie en strijd tegen armoede

3.2.4.3. *Strijd tegen armoede*

Op bladzijde 32 stelt **de Raad** vast dat deze titel/hoofdstuk de kinderbijslag behandelt. Het betreft hier een materie die geregionaliseerd werd in het kader van de Zesde Staatshervorming en door de GGC wordt beheerd, als zijnde een instrument in de strijd tegen armoede.

De Raad deelt deze visie niet. Hij is namelijk van oordeel dat de kinderbijslag geen instrument inzake armoedebestrijding is, maar een universeel recht van het kind.

De Raad meent evenwel dat de toegekende supplementen inzake kinderbijslag kunnen worden heroverwogen als een preventiemiddel tegen armoede.

3.2.4.4. *Toegang tot huisvesting en strijd tegen dakloosheid*

In het kader van de Strategie 2025 heeft **de Raad** als bestuurder van de maatregel op 15 september 2016 een initiatiefadvies uitgebracht betreffende de voorstellen van actiepijsten om de situatie van alleenstaande ouders te verbeteren, onder meer op basis van de aanbevelingen van de studie van het Territoriaal Pact « *Eenoudergezinnen in Brussel, status quaestionis in perspectief* »². Op bladzijde 33 herinnert **de Raad** aan het belang om de toegang van eenoudergezinnen tot sociale huisvesting te vergemakkelijken en om het aanbod van degelijke woningen aan betaalbare prijzen, vooral met drie en meer slaapkamers, op te voeren.

3.2.4.5. *Strijd tegen onrechtmatige huurprijzen*

De Raad vindt de strijd tegen onrechtmatige huurprijzen een noodzakelijke voorwaarde om een ambitieus huisvestingsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te voeren.

3.2.5. Industrieel beleid en ondernemerschap

De Raad verbaast zich erover dat dit deel niet ingaat op de visie van de Regering betreffende de industrie en op de noodzaak om deze zwakke functie te beschermen, meer bepaald ten aanzien van de tewerkstelling. In dat opzicht herhaalt hij de wil om aan de hand van een Industrieel plan een visie op middellange termijn te ontwikkelen (cf. Strategie 2025, Pijler 1, Doelstelling 10, maatregel 6).

3.2.6. De gemeenschapsaspecten

---

² A-2016-072-ESR.

De Raad stelt vast dat de betrokken Regeringen hem niet hebben uitgenodigd om zich over de gemeenschapsaspecten uit te spreken. In de toekomst wenst hij over deze thema's te worden geraadpleegd.

*
*   *